

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

*Meridianus
Antipodum
Uraniburgi.*

*Diremptio
opportuna.*

*Cautio pro
Argonautis.*

*PRAECE-
PTUM 60.*

*PRAECE-
PTUM 61.*

*Vide de hoc
modo Astr.
Danica
Theor. fol.
196 & in-
strumentum
& fixas op-
portunas.*

da Meridianorum differentia, ab orientali, per quod addenda altera linea recta, quæ discos laterales semicirculares à dextrâ sinistrâq; terminat, gemina quidem est aspectu, potestate una, designans semicirculum Meridiani inferiorem Antipodum Uraniburgi; in quem subtractiones ab occidente & additiones ab oriente communiter definunt: ut sic ex horis 12 Sub: & 12 Add: dies unus confletur, differentiæ numerationum cis & ultrâ Confusio tamē aut ambiguitas metuenda est nulla. Nam hoc modo America penè tota,

& omnino quā nota & culta, reputatur mihi occidentalis; excurritq; non nisi remotissimum ejus littus ultra Meridianum Antipodum in Hemisphærium orientale; quo loco rara aut nulla vicinorum inter se limitum commercia. Vicissim nova Guinea, Terræ Australis fortè pars, unà cum insulis Salomoniis, cumq; Japoniâ, recipiuntur intra limitem Hemisphærii orientalis, usque ad Paxaros ferè insulam, & omnino quotisq; notum est aliquid de terra Australi. Habitatores itaque Continentis, qui Tabulis & Mappa hac continentur, locationis in ea sua certi extraque periculum erroris sunt, ut qui rarissimi Meridianum hunc Antipodum nostrorum ultrò citrōque transeunt.

Navigantes verò Oceanum Australem, Suri dictum, seu mare Pacificum, meminerint, quoties seu navi seu cogitatione limites hos transiverint; se unâ transivisse Numerationis limites secum adlatæ, eōq; amplecti debere Numerationem ejus hemisphærij, in quod devenerunt. Quod enim ex his tabulis colligitur apparitū in Japonia vel Moluccis die 20. Mensis, numeratione auctâ: id venientes eō classibus Americanae ex oriente, videbūt die 19 Numerationis suæ diminutæ, si ejus seriem continuare vellent. Et vicissim, si Panamæ in Americâ, plenilunium est futurum, indicibus his Tabulis & Mappa, 22. Martii, sabbatho ante Pascha: navi ex Philippinis ab occidente scil. advolans, censembit, eādem nostra Mappa manuduceute, diem plenilunii esse 23. Martij & feriam I, seu Dominicam numerationis suæ, inde à Philippinis continuatæ. Itaque dimissâ numeratione suæ patriæ auctâ, transire debet in numerationem Americæ diminutam. Id adeò æquum est, non enim portus navi volanti proficitur obviam, sed navis in portum loco immobilem invehitur.

Usus autem & mappæ & totius adeò operis harum Tabb. præcipuus est iste. Quia meridiani in Mappa distinguuntur horis, initio gemino ab Uraniburgico facto: observet ergo Gubernator Eclipsin aliquam Lunæ, aut distantiam ejus à Stellâ notâ, insidiatus ei cum cornuum acumina sunt in eodem perpendiculari; tunc enim est in Nonagesimo gradu ab ortu, carens Longitudinis parallaxi. Aut observet congressum Lunæ cum Planetâ, quia hi magis sunt conspicui, nec indigent instrumento: simul & horam à meridie observationis exactè annotet. Deinde quod observando deprehendit, id etiam computet ex his Tabulis, quā horâ sit apparitum Uraniburgi. Si plures ipse horas annotavit, quām computantur, totidem horis est in oriente; si pauciores, in occidente. Et igitur numerus

horarum hujus differentiæ, quæsitus in Mappa, ostendet meridianum sub quo facta sit observatio. Quod si tunc navis portum aliquem obtinet, jam antea locatum in Mappis vel aliis vel hac ipsâ; fidem inde mappæ circa locum tales poterit explorare, mappamq; ubi fuerit opus, corrigerere; præsertim si plures hujusmodi observatio-nes eodem conspiraverint. Eti si enim negari non potest, quin aliqua motibus lunaribus interveniat inæqualitas, ob quam illi regulam respuerē videntur, usque ad quadrantes horarum circiter, tamen id, ut ex causis physicis profectum, rariū accidere solet; eōq; plura hic vota, contra unam vel alteram enormitatem valere citra periculum erroris possunt.

CAPUT XVII.

DE REDUCTIONE ANNO- RUM MENSUM ET DIERUM, QUI apud alias Nationes in usu sunt vel fue- runt, ad Annos ante & post Christum, adque Dies Menses & Annos Iu- lianios, quibus ha Tabulæ sunt accommodatae.

Nhos usus exhibeo primo Synop- *De Synopsi
sin Ærarū, 2. Tabulam reductionis
& conversionis Temporum Grego- Tab. f. 37. 38.
rianorum, Julianorum, Ægyptiacorum,
Persicorum, Arabicorum. 3. Typum anni Tab. f. 39.
confusionis, & intercalationis vitiolæ peractæ,
itemq; cohesionis annorum solarium fixorum Tab. f. 40.
exoticorum, qui quadamtenus formæ Julianæ
respondent, eōq; minori opera ad eam reducun- fol. 40.
tur. 4. Tabellam ferialem.*

Synopseos necessitas omnibus est nota. Pri-
ma enim Calculatori cura esse debet de Anno
cujuscunque Numerationis, quem vel antiquæ
historiæ, vel diversæ provinciæ orbis Terrarum
suppedant; in quem annum Æræ, quam in his
tabulis sum secutus, is competit. Ptolemaeus
quidem annos deduxit à Nabonastaro, quia ob-
servationes antiquiores non extant: alii aliud spe-
tarunt, plerique conversiones regnorum, aut
honorem Regum, sub quibus scripsérunt. Sic Ve-
ctius Valens astromomus Antiochenus ab Augu-
sti triumpho Actiaco, sic Mathematici Persidis à
cæde Jesdagirdis numerarunt, ex quo reciderunt
sub potestatem Saracenorum Arabum; sic Ægyptii ab Obitu Alexandri, & ortu regni Lagida-
rum Ptolemaeorum: sic Chaldæi ab initio Seleu-
cidarum: sic Saraceni ab HEGIRA, secessione,
seu fuga Mahometis, quilibertatis ipsis author
fuit: sic ipsi etiam Alphonsini, quamvis usualem
juxta observarunt, novam tamen Æram Alfonso
fixerunt.

At in his Tabulis, Tycho primus author, *Cur arat
quamvis à Rudolpho Cesare eas denominasset,
Rudolpho
nulla.*
nulla opus esse putavit ægyptia in æra novâ
Rudolpho figendâ: sufficere censuit æram Chri-
sti, receptam & usitatam in toto occidente inq;
occidentalium Regum ditionibus.

Hanc